

Wprowadzenie

Ustawa o finansowaniu zadań oświatowych, uchwalona 27.10.2017 r., stanowi usystematyzowany zbiór norm regulujących, zgodnie z przyjętą nazwą, kompleksowo funkcjonowanie oświaty, szczególnie w jej aspekcie ekonomicznym. W rozdziale 5 art. 52 ustawy uregulowano kwestie dotyczące ustalania i pobierania opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz wyżywienia w placówkach opieki przedszkolnej. Intencją ustawodawcy było definitywne rozwiązanie problemów dotyczących niejasności lub budzących wątpliwości interpretacyjne norm poprzedniego stanu prawnego. W zakresie opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego kontrowersje rozdziły się na gruncie przepisów ustawy o systemie oświaty – przed 1.1.2018 r. kwestie dotyczące pobierania tej opłaty regulował art. 14 ust. 5–9. Obecnie to zagadnienie normują przepisy ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, które eliminują wcześniejszy brak spójności. Z kolei w zakresie opłaty za korzystanie z wyżywienia w placówkach opieki przedszkolnej zachowano dotychczasowy sposób jej ustalania.

Jednoznaczne wskazanie na publicznoprawny charakter omawianych opłat ostatecznie zakończyło dyskusję o ich cywilnoprawnej lub administracyjnej konstrukcji. W istocie to wskazanie ma wyłącznie walor porządkujący, ponieważ stanowisko wykluczające ich charakter cywilnoprawny dominowało już pod rządami poprzednich regulacji. Szczególnie orzecznictwo sądów administracyjnych wykazywało w tym zakresie znaczną zbieżność poglądów. Praktyka w placówkach opieki przedszkolnej, dla których organem prowadzącym są jednostki samorządu terytorialnego, była jednak odmienna. Dominował w nich mechanizm indywidualizacji i konkretyzacji obowiązków rodziców lub opiekunów ucznia w formie umowy cywilnoprawnej. Zderzenie tej praktyki z obecnym stanem prawnym, w którym omawiane opłaty zaliczono do niepodatkowych należności budżetowych, jest źródłem pewnej dezorientacji pracowników, do ich obowiązków należy bowiem ustalenie, pobieranie i dochodzenie dochodów należnych jednostce. Prezentowana publikacja ma na celu przybliżenie konsekwencji zmian dokonanych na mocy ustawy o finansowaniu zadań oświatowych dla procesu określania i egzekwowania opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego oraz wyżywienia w gminnych placówkach opieki przedszkolnej.

Andrzej Bielski